

Stanovisko

odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra

č. 8/2011

Označení stanoviska: Vyloučení člena zastupitelstva obce z hlasování pro existenci střetu zájmů

Právní předpis: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“)

Ustanovení: § 83 odst. 2

Související právní předpisy: zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), v platném znění, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění, zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, v platném znění

Klíčová slova: střet zájmů

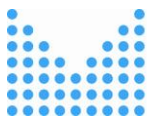
Datum zpracování: 13. května 2011(aktualizace 1. ledna 2014)

Je člen zastupitelstva obce, který ve vztahu k projednávanému bodu na zasedání zastupitelstva obce oznámil podle § 83 odst. 2 zákona o obcích střet zájmů, oprávněn o projednávaném bodu hlasovat?

Stanovisko:

Ustanovení § 83 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění, ukládá členovi orgánu obce, aby před projednáváním a rozhodováním určité záležitosti, ve vztahu k níž by mohl být ve střetu zájmů, oznámil tuto skutečnost orgánu obce, jehož je členem. Až do novely zákona o obcích, provedené zákonem č. 72/2012 Sb. (účinné od 11. března 2013) byl tento orgán oprávněn rozhodnout o tom, zda důvod pro vyloučení dotčené osoby z projednávání a rozhodování záležitosti, ohledně níž je ve střetu zájmů, existuje. Zmíněnou novelou byla tato možnost ze zákona vypuštěna.

Existence „střetu zájmů“ zastupitele však neznamená, že se člen orgánu nesmí jednat dále účastnit a v dané věci hlasovat, neboť takový následek by musel zákon stanovit výslovně, což nečiní (mandát člena zastupitelstva může být omezen vzhledem ke svému ústavněprávnímu rozměru jen výslovným ustanovením zákona). Jinak řečeno **člen zastupitelstva, který je ve střetu zájmů, má právo účastnit se jednání a hlasovat**, a závisí pouze na jeho úvaze (na jeho morálním postoji a politické odpovědnosti), zda se projednávání či hlasování opravdu zúčastní. Těžiště celého ustanovení tedy spočívá – ostatně jako u obdobných ustanovení krajského zřízení (§ 34 odst. 3), zákona o hlavním městě Praze (§ 51

odst. 5) i zákona o střetu zájmů (§ 8), která ovšem možnost rozhodnout o vyloučení nebo o existenci důvodu pro vyloučení vůbec neobsahuje – „pouze“ v *oznamovací povinnosti člena zastupitelstva obce* a v *možnosti příslušného orgánu deklarovat, zda v daném případě střet zájmů skutečně shledal*, nikoli však v možnosti zabránit svému členovi v účasti na jednání a na rozhodování.

Výklad opačný, podle kterého by byl člen zastupitelstva byl z důvodu existence střetu zájmů podle § 83 odst. 2 zákona o obcích zbaven možnosti účastnit se jednání a hlasovat, by v praxi vyvolával jen obtížně řešitelné situace související s dopadem na usnášeníschopnost zastupitelstva a s tím spojenou možnost vyloučení nadpoloviční většiny všech či úplně všech zastupitelů (např. při hlasování o odměnách všem neuvolněným členům zastupitelstva obce). Vyloučení z rozhodování se sebou nese též riziko zneužití proti „nepohodlným“ opozičním zastupitelům a ve svém důsledku by mohlo vést (vzhledem k nutné míře subjektivního uvážení členů zastupitelstva, zda v určitém postavení zastupitele již střet zájmů shledávají) až k nezákonným zásahům do mandátu člena zastupitelstva obce.

Uvedený výklad je Ministerstvem vnitra zastáván dlouhodobě a konstantně a odpovídá i převládajícímu přístupu odborné literatury [např. KOUDELKA, Z. a kol.: Zákon o obcích (obecní zřízení), Praha: Linde, 2004, komentář k § 83 odst. 2 a VEDRAL, J. a kol.: Zákon o obcích (obecní zřízení) – komentář. 1. vyd., C. H. Beck: Praha, 2008, str. 465]. Totožný názor pak zastává i judikatura, konkrétně lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. ledna 2011, č. j. 1 Ao 2/2010-185 (body 144 až 150).

Poznámky:

- stanovisko popisuje právní stav ke dni aktualizace
 - stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud
-